

Ve středních školách bylo zjištěno celkově u 24 % kontrolovaných škol porušení vybraných ustanovení právních předpisů týkajících se středního vzdělávání, přičemž pouze u necelých 5 % kontrolovaných škol došlo k porušení právních předpisů týkajících se oblasti přijímání žáků. Z výše uvedeného vyplývá, že rovné příležitosti při přijímání žáků do středních škol byly u naprosté většiny škol zajištěny.

Význam a důležitost vhodně nastavených a přiměřeně náročných kritérií pro přijímání žáků do středního vzdělávání, vlastní zaměření a obsah přijímacího řízení a tomu odpovídající výběr žáků do studijních oborů pro úspěšné zvládnutí studijního oboru potvrdily i zjištění z inspekční činnosti ve 34 středních školách, které vykazují vysokou míru neúspěšnosti ve společné části maturitní zkoušky. Z inspekčního zjištění mimo jiné vyplynulo, že průběh vzdělávání žáků zásadním způsobem ovlivňuje systém výběru uchazečů zejména do oborů ukončovaných maturitní zkouškou. Velmi negativně se projevilo přijímání všech uchazečů ke studiu bez ohledu na jejich předcházející vzdělávací výsledky zohledňující studijní předpoklady, aniž by s touto skutečností školy v dalším vzdělávání adekvátně pracovaly a tyto nedostatky v rámci vzdělávání kompenzovaly. Tyto školy neměly efektivně nastavena kritéria pro přijímání uchazečů. Přijímací zkouška byla jen minimálně využívána – bezmála 66 % těchto škol přijalo 100 % přihlášených uchazečů, a to i přesto že šlo o maturitní obory. U přijímacích zkoušek nebyly rovněž v dostatečné míře ověřovány předpoklady uchazečů k úspěšnému zvládnutí studia. Mezi přijatými žáky byli tedy i žáci bez potřebných studijních předpokladů a motivace vzdělávání úspěšně ukončit, což souvisí s velkou nabídkou maturitních studijních oborů, které nejsou krajskými zřizovateli regulovány s ohledem na jejich počet v daném regionu, analýzu počtu přijatých žáků a počtu úspěšných absolventů včetně jejich uplatnitelnosti v praxi.

Z dalších zjištění vyplynulo, že se sice ve školním roce 2016/2017 konaly do maturitních oborů vzdělání poprvé ve středních školách jednotné přijímací zkoušky, ale absence centrálně stanovené minimální hranice úspěšnosti v jednotných testech a zejména nekonání školní přijímací zkoušky zaměřené na ověřování obecných studijních předpokladů umožnily školám naplňovat první ročník prakticky bez jakéhokoliv omezení, aniž by následně s nízkým studijním potenciálem přijatých žáků dokázaly efektivně pracovat.

5.2

Průběh středního vzdělávání

5.2.1 Realizované formy a vzdělávací metody

V hospitovaných vyučovacích hodinách pedagogové středních škol v naprosté většině stanovovali vzdělávací cíl (96,8 %), který žákům buď v úvodu sdělili, nebo k němu dospěli v průběhu výuky. Stanovené cíle měly téměř vždy složku vědomostní (94,6 %), více než v polovině hodin (57,4 %) složku dovednostní a v téměř třetině hodin také složku postojovou (32 %). Z průměrných hodnot se vymykaly konzervatoře, u kterých již z charakteru většiny vyučovaných předmětů vyplývá vyšší podíl dovednostní složky stanovených cílů (75,5 %). Cíle byly většinou vhodně zvolené vzhledem k obsahu ŠVP (92,5 %), méně často vzhledem ke schopnostem, dosavadním znalostem a dovednostem žáků (82,5 %). Pouze výjimečně ČŠI hodnotila vzdělávací cíl jako nevhodný. Při pohospitačním rozhovoru minimum pedagogů hodnotilo svou hodinu jako méně efektivní (0,8 %) nebo neefektivní (0,1 %) vzhledem k cíli. Avšak podle hodnocení ČŠI se podařilo vzdělávací cíl splnit pouze částečně v 3,6 % hospitovaných hodin a v 0,2 % hodin nebyl cíl splněn vůbec.

Učitelé středních škol bez ohledu na společenský a technologický kontext, ve kterém se